

دانشگاه علوم پزشکی تبریز
دانشکده بهداشت و تغذیه

طرح درس : روش تحقیق در علوم بهداشتی

کد درس : ۲۳ پیش نیاز: ندارد
تعداد و نوع واحد: ۲ واحد (۱/۵ نظری، ۵/۵ عملی) مقطع تحصیلی: کارشناسی ناپیوسته
فراگیران : دانشجویان رشته بهداشت عمومی
روز و ساعت برگزاری: یکشنبه ۱۴-۱۶/۳۰
مدت هر جلسه: ۲/۵ ساعت
مدرس دکتر حسین مطلبی
محل برگزاری: کلاس ۵
شماره تماس دانشکده/گروه: ۰۴۱۱-۳۳۵۷۵۸۰

اهداف کلی:

- ۱- آشنایی با مفاهیم، تعاریف و اهمیت تحقیق در نظام خدمات بهداشتی درمانی
- ۲- تهیه یک طرح تحقیقاتی (انتخاب موضوع، نگارش عنوان مناسب و بیان مسئله مناسب)
- ۳- بررسی اطلاعات و مدارکی (بررسی متون) که در ارتباط با موضوع تحقیق است
- ۴- تنظیم اهداف، فرضیات یا سئوالات پژوهشی
- ۵- تعریف متغیرها و شیوه های بیان و سنجش آن
- ۶- بررسی متون، کاوش یارانه ای و دستی
- ۶- انواع مطالعات
- ۷- انتخاب روش جمع آوری اطلاعات نحوه تعیین روایی و پایایی آنها (روش های کمی)
- ۸- جمعیت، نمونه و نمونه گیری
- ۹- روش های مطالعات
- ۱۰- روش های آماری در پژوهش
- ۱۱- تجزیه و تحلیل و تفسیر اطلاعات جمع آوری شده
- ۱۲- ملاحظات اخلاقی در پژوهش
- ۱۳- کلیات مطالعات کیفی
- ۱۴- مقاله نویسی

اهداف کاربردی :

در پایان این کلاس انتظار می رود دانشجویان به صورت عملی با مهارتهای پژوهش، تدوین پروپوزال تحقیقاتی، تهیه مقالات پژوهشی آشنا شوند .

ردیف	اهداف کلی	اهداف اختصاصی	حیطه هدف	شیوه تدریس و رسانه آموزشی
۱	آشنایی دانشجویان با: مفاهیم، تعاریف و اهمیت تحقیق در نظام خدمات بهداشتی درمانی	۱- هدف از تحقیق در سیستم های بهداشتی را توضیح دهد، ۲- حیطه های تحقیق در سیستم های بهداشتی را نام ببرد، ۳- معیارهای اصلی تحقیق در سیستمهای بهداشتی را نام ببرد.	شناختی عاطفی	سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت
۲	طرح تحقیقاتی (انتخاب موضوع ،نگارش عنوان مناسب و بیان مسئله مناسب)	۱- اجزای طرح تحقیقاتی را بداند، ۲- برای یک معضل بهداشتی عنوان پیشنهادی ارائه نماید، ۳- معیارهای اصلی برای انتخاب یک طرح تحقیقاتی را نام ببرد، ۴- روش نگارش بیان مسئله را بداند.	شناختی عاطفی	سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت
۳	بررسی اطلاعات و مدارکی (بررسی متون) که در ارتباط با موضوع تحقیق است	۱- فواید بررسی متون را بداند، ۲- کلمات کلیدی یک عنوان پژوهشی را استخراج نماید، ۳- موتورهای جستجو گر معتبر و علمی را بداند، ۴- نحوه جستجوی یک عنوان را در اینترنت نشان دهد، ۵- نحوه استفاده از نرم افزار مدیریت منابع را بداند، ۶- مدارک معتبر را از مدارک غیر معتبر تمیز دهد.	شناختی عاطفی روانی حرکتی	سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت
۴	تنظیم اهداف ، فرضیات یا سؤالات پژوهشی	۱- نحوه نگارش اهداف کلی و اختصاصی را بداند، ۲- نحوه نگارش اهداف کاربردی را بداند، ۳- نحوه تنظیم فرضیه های تحقیق را توضیح دهد، ۴- نحوه تنظیم سؤالات تحقیق را بیان دارد.	شناختی عاطفی	سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت
۵	تعریف متغیرها و شیوه های بیان و سنجش آن	۱- متغیرهای موجود در یک طرح تحقیقاتی را اعلام دارد، ۲- تفاوت متغیرهای وابسته و مستقل را نشان دهد، ۳- روشهای سنجش متغیرها را بداند.	شناختی عاطفی	سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت
۶	انتخاب روش جمع آوری اطلاعات نحوه تعیین روایی و پایایی آنها	۱- روشهای جمع آوری اطلاعات را توضیح دهد، ۲- روایی و پایایی پرسشنامه را بداند، ۳- اصول طراحی پرسشنامه را نشان دهد، ۴- تفاوت مصاحبه سازمان یافته و سازمان نیافته را بداند.	شناختی عاطفی	سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت
۸	جمعیت، نمونه و نمونه گیری	۱- روشهای مرسوم نمونه گیری را در مطالعات کمی بداند، ۲- روشهای مرسوم نمونه گیری را در مطالعات کیفی توضیح دهد.	شناختی عاطفی	سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت
۹	روش های مطالعات	۱- یک مطالعه گذشته نگر طراحی نماید، ۲- یک مطالعه آینده نگر طراحی نماید، ۳- تفاوتهای اساسی مطالعات کمی و کیفی را بداند.	شناختی عاطفی	سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت
۱۰	امتحان میان ترم و ارائه طرح پیشنهادی			
۱۱	مطالعه پیش آزمون	۱- هدف از مطالعه پیش آزمون را بداند، ۲- نحوه طراحی یک مطالعه پیش آزمون را توضیح دهد، ۳- اصول اساسی در مطالعه پیش آزمون را تبیین نماید.	شناختی عاطفی	سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت
۱۲	روش های آماری در پژوهش تجزیه و تحلیل و تفسیر اطلاعات جمع آوری شده	۱- آمار توصیفی در پژوهشهای بهداشتی را بداند، ۲- آمار تحلیلی در پژوهشهای بهداشتی را بداند، ۳- نحوه کار با نرم افزار آماری را نشان دهد، ۴- نحوه کدبندی و ورود اطلاعات را نشان دهد، ۵- طرز استفاده از امکانات آمار توصیفی و تحلیلی را در نرم افزار آماری بداند.	شناختی عاطفی روانی حرکتی	سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت

۱۳	ملاحظات اخلاقی در پژوهش	۱- مطالعاتی که نیاز به اخذ مجوز از مراکز ذیصلاح دارند را بدانند، ۲- نحوه کسب رضایت آگاهانه و داوطلبانه را توضیح دهد، ۳- محرمانه نگهداشتن اطلاعات بدست آمده در حین تحقیق را بدانند، ۴- اصول اساسی ملاحظات اخلاقی را در طرح پژوهشی پیشنهادی ارائه نماید.	شناختی عاطفی	سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت
۱۵	کلیات مطالعات کیفی	۱- ابزارهای گردآوری اطلاعات در مطالعات کیفی را نام ببرد، ۲- نحوه استفاده از نرم افزار مورد استفاده در مطالعات کیفی را نشان دهد، ۳- اهداف و اصول روش بحث گروهی را توضیح دهد.	شناختی عاطفی روانی حرکتی	سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت
۱۶	مقاله نویسی	۱- نحوه شناسایی مجلات معتبر را بدانند، ۲- نحوه نگارش خلاصه مقاله را بدانند، ۳- ساختار اساسی یک مقاله را شرح دهد، ۴- انواع روشهای متداول رفرنس نویسی را بدانند.	شناختی عاطفی	سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت
۱۷	کار عملی	تمرین و نگارش طرح تحقیقاتی پیشنهادی	شناختی عاطفی روانی حرکتی	سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت
۱۸	کار عملی	تمرین و نگارش طرح تحقیقاتی پیشنهادی	شناختی عاطفی روانی حرکتی	سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت
۱۹	کار عملی	تمرین و نگارش طرح تحقیقاتی پیشنهادی	شناختی عاطفی روانی حرکتی	سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از اسلاید و اینترنت
۲۰	امتحان پایان ترم			

* مجموعه فعالیتهای فرهنگی- تربیتی و اجتماعی

به مجموعه فعالیتهایی اطلاق می گردد که موجد آن میهنی علم و اخلاق اسلامی و مبتنی بر تقویت باورهای اعتقادی- مذهبی و ملی منطبق با قانون اساسی و ارزشهای انقلاب اسلامی است. برای نیل به این منظور، هر هفته به مدت ۱۵ دقیقه از وقت کلاس به موضوعات مرتبط با این مجموعه اختصاص خواهد یافت.

روش آموزش:

شیوه آموزش دانشجویان محور بوده و کلاس درس با استفاده از منابع و سرفصل های تعیین شده و اینترنت به صورت مشارکتی، کار گروهی، بحث جمعی و پرسش و پاسخ اداره خواهد شد.

روش ارزشیابی دانشجویان:

۱- فعالیت کلاسی، کار عملی و حضور و غیاب ۸ نمره

۲- امتحان پایان ترم ۱۲

منابع اصلی:

۱- سازمان جهانی بهداشت، "تحقیق در سیستم های بهداشتی" گروه مترجمین، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تهران ۱۳۸۱.

۲- آصف زاده سعید "راهنمای آموزش ده گام پژوهش در سیستم های بهداشتی درمانی" وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تهران ۱۳۸۲

۳- صفاری، محسن و سایر همکاران، روش های پژوهش در آموزش و ارتقاء سلامت، انتشارات سبحان: تهران ۱۳۸۸

۴- سایر منابع موجود در اینترنت با توجه به نیاز فراگیران

انتظارات از دانشجویان محترم:

انتظار می رود دانشجویان عزیز مطابق طرح درس ارائه شده قبل از حضور در کلاس مطالب درسی را مرور کرده و در گروه های کاری و در بحث ها مشارکت فعال داشته باشند، چرا که آمادگی قبلی منجر به یادگیری عمیق تر و مشارکت بهتر دانشجویان در کلاس خواهد گردید. انتظار داریم دانشجویان مطابق برنامه توافق شده در کلاس و برنامه اجرایی مندرج در طرح درس، به صورت موثر در کارهای تیمی مشارکت داشته، نقش های مختلف در یک تیم موثر را در عمل تمرین کنند و نتیجه فعالیت ها و بحث های انجام گرفته در گروه را توسط گزارشگر گروه ارائه دهند.

✓ ارائه کار پوשה تکمیل شده (پروپوزال تحقیقاتی) برای کسب نمره واحد عملی الزامی است